

תכנית ה"פרו בונו"

עו"ד יגאל ארנון
יו"ר תכנית ה"פרו בונו"

שאינם נהנים מהשגשוג, והיא התרומה המשמעותית ביותר שלנו לתיקון העוולות החברתיות.

לצורך כך הוקמה עמותה שתמומן מתרומותיהם של עורכי דין, ומטרתה יצירה והפעלה של קרן כספית, שתוכל לתמוך, במקרים המטופלים על-ידי תכנית "שכר מצוה", בתשלום עבור שירותים שונים המתבקשים מעצם ביצוע

תכנית הפרו בונו, ויד הנעזרים בתכנית קצרה מהשיגם. אני פונה בזה לכל שלושים אלף עורכי הדין במדינת ישראל, לתרום מכספם לעמותה שהקימונו, איש איש כפי יכולתו.

עוד על התכנית

תכנית "שכר מצוה" הנה מערך הסיוע המשפטי התנדבותי (פרו בונו) הגדול בישראל, ובמסגרתה מעניקים עורכי דין עזרה משפטית למעוטי אמצעים ולאוכלוסיות במצוקה, שאין ידם משגת לשכור שירותים משפטיים, עובדה הגורמת בהכרח לקיפוח זכויותיהם המשפטיות. התכנית פועלת החל מחודש ספטמבר 2002, ועד כה ניתן סיוע וייעוץ משפטי למאות פונים, שהגיעו לתחנות הסיוע של הלשכה, הפרושות ברחבי הארץ.

במהלך שנת 2005 נפתחו למעלה מ-20 תחנות לסיוע משפטי במסגרת "שכר מצוה". כל אזרח יכול לגשת לאחת התחנות ברחבי הארץ ולברר את זכאותו לסיוע חינם על-פי הקריטריונים שקבעה לשכת עורכי הדין:

- מבחן הכנסות – הכנסה עד לגובה של 18% מעל רף הזכאות של הסיוע המשפטי.
- במסגרת חישוב ההכנסה לא יילקחו בחשבון קצבאות מיוחדות.

- מבחן רכוש – עד דירת מגורים אחת ומכונית אחת לתא משפחתי.
- מבחן ענייני – מבחינת מהות התביעה ונסיבות נוספות של הפונה והמקרה.
- הסיוע המשפטי יינתן בנושאים אזרחיים בלבד, למעט בתביעות נזיקין ובתיקים אותם ניתן לנהל כנגד שכר מותנה בהצלחה ו/או בגבייה.
- לא יינתן סיוע משפטי בתחום הפלילי.
- הלשכה לא תפעל כאשר לפונה זכאות לסיוע משפטי ממלכתי, למעט במקרים דחופים.
- הפונה יידרש להציג תלושי משכורת של שלושה חודשים אחרונים.
- הפונה יחתום על תצהיר במסגרתו יצהיר על עמידתו בקריטריונים לעיל, וכי היה ויתגלה כי לא אמר אמת, תוכל הלשכה להפסיק את הסיוע בכל עת ולגבות ממנו שכר טירחה ריאלי.

"הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך; כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלוהיך"
(מיכה פרק ו' פסוק ח')

אין קיום לחברה ללא חוק וללא עשיית משפט. אין תקומה לחברה בכלל, ולחלשים בחברה בפרט – אלא בהגנה שמציעים להם החוק ומערכת המשפט.

אני רואה בציווי הנ"ל של הנביא מיכה את תמצית מקצוענו כעורכי דין!

אנו ורק אנו, ולא איש מלבדנו, רשאים על-פי חוק "לעשות משפט", קרי: ליתן שירות משפטי, אם בסיוע למימוש זכויות בתחום האזרחי והפלילי, ואם בהגנה בפני עוולות.

לצערנו, החברה האנושית משופעת במקרים של שליטה או הפרה בלתי מוצדקת של זכויות אדם; ולצערנו, החברה האנושית מורכבת מאנשים שאינם יכולים, בעיקר מפאת מצבם הכלכלי, להתגונן בפני שלילת זכויותיהם או בפני הפרתן.

את חלקו הראשון של הפסוק – "עשות משפט", אנו, עורכי הדין, מיישמים מדי יום ביומו; זה לחם חוקנו!

ואילו את "עשיית החסד" אנו מממשים – כפרטים וכקולקטיב – בתכנית "שכר מצוה" ("פרו-בונו").

שכרנו בכל עמלנו הוא עצם עשיית המצווה. כמו שנאמר במקורותינו – "שכר מצוה-מצוה" – קרי: עצם הסיפוק העצום שיש לנו במתן סיוע לנוזקים – הוא שכרנו בכל עמלנו.

זמן הפקודות ליפיו אנו:

נער הייתי וגם כמעט זקנתי, ומעודי לא ראיתי תופעה כה עצובה וכה חמורה ומסוכנת, כעוני המביש של שכבות כל-כך רחבות באוכלוסייה, ביחד עם האלימות הנוראה השוררת בקרבנו.

יחד עם זאת – מעולם לא ראיתי, בשבעים וחמש שנותי, שכבה כה עשירה, כפי שצמחה בישראל בעשר השנים האחרונות.

העושר כשלעצמו הוא דבר שאינו פסול, מה גם שעיקר העושר שנצבר בשנים האחרונות, נוצר כתוצאה מכישרונותיהם של אלפי אנשים צעירים ומשכילים, ולא כתוצאה מניצול מחפיר של השכבות החלשות.

טבע, ציק פוינט, אינטל, אוסם, אמדוקס, ישקר ושכמותן, לא צמחו על גבם של אלפי עובדים בשכר נמוך, אלא בשיתופם של אלפי עובדים משכילים ומוכשרים, שרובם הפכו לשכבת ביניים מבוססת, יצרנית וצורכת.

אבל, זה "אבלי" זועק ומשווע, המדיניות הכלכלית הממשלתית שהייתה כה נדיבה ותומכת בגל התנופה שהזכרתי, הייתה קשוחה וחסרת חמלה ככל שהדבר נוגע לשכבות החלשות.

תכנית "שכר מצוה" נותנת לעורכי הדין הזדמנות לטפל בחלשים,